

Solikoop is een Radicale Vernieuwer

“Gezonde en betaalbare voeding voor iedereen”

Een kruidenier met twee prijzen: marktconforme prijzen voor solidaire klanten en een stevige korting voor wie het financieel moeilijk heeft. Dat is het principe van Solikoop, een netwerk van solidaire kruideniers in en rond Leuven. Het initiatief kreeg van de Sociale Innovatiefabriek de juryprijs als Radicale Vernieuwer. “Het is onze ambitie zoveel mogelijk mensen met een laag inkomen in Vlaams-Brabant toegang tot gezonde voeding te bieden”, zegt stafmedewerker Kirsten Saenen van SAAMO Vlaams-Brabant, de trekker van de coöperatie.

Radicale Vernieuwers is een tweejaarlijkse wedstrijd van de Sociale Innovatiefabriek, dat nieuwe oplossingen voor wonen inclusie, klimaat, zorg, armoede en mentaal welzijn beloont. Solikoop werd niet alleen verkozen als één van de tien Radicale Vernieuwers 2024, het initiatief won ook de juryprijs. En dat met een concept dat tegelijk eenvoudig én doordacht is.

“Solikoop verkoopt verse groenten, vers fruit en basisproducten via solidaire buurtwinkels”, legt stafmedewerker Kirsten Saenen uit. “Elk product heeft twee prijzen. De solidaire klant betaalt een marktconforme prijs en draagt zo bij om de winkels leefbaar te houden. Wie het financieel moeilijk heeft, betaalt een lagere prijs. De korting

bedraagt tot 40% op groenten en fruit, en tot 15% op andere producten als droge voeding, hygiëne, onderhoud en wasproducten. Zo maken we vooral gezonde voeding voor iedereen toegankelijk.” Solikoop telt twee vaste winkels: De Savooi in Bierbeek en Het Perron in Kessel-Lo. En ook nog zes mobiele kruideniers. Zo is Solikoop actief in Leuven, Bierbeek, Lubbeek, Oud-Heverlee, Herent en Kortenberg.

Hoe het begon

De Leuvense vereniging waar mensen in armoede het woord nemen De RuimteVaart – toen nog vzw Leren Ondernemen – stelde destijds vast dat de financieel kwetsbare mensen die over de vloer kwamen, moeite hadden om gezonde voeding te kopen. De organisatie startte een sociale kruidenier. Ze kocht daarvoor groenten en fruit op de veiling, vaak overschotten aan lage prijs of zelfs helemaal gratis. “In de winkel van De RuimteVaart werden die dan verkocht of weggegeven. Er was duidelijk nood aan. Ook het OCMW van Leuven verwees mensen door naar de sociale kruidenier, en al snel werd het initiatief te groot voor De RuimteVaart alleen”, zegt Kirsten.

De krachten in Leuven werden gebundeld: naast de RuimteVaart, zijn buurtwerk ‘t Lampeke, CAW Oost-Brabant, SAAMO en provincie Vlaams-Brabant, de hoofdaandeelhouders van de coöperatie Sociale Kruidenier Vlaams-Brabant. Ze bouwden samen met de lokale besturen en partners als de OCMW’s, buurtcentra, wijkgezondheidscentra, mutualiteiten, de sociale dienst van de KU Leuven en armoedeorganisaties het netwerk van solidaire winkels verder uit. In 2017 openden Het Perron en De Savooi.

Menswaardig inkomen

“Onze lokale partners werken zelf met financieel kwetsbare mensen. Als ze menen dat iemand in aanmerking komt als sociale klant, voeren ze er een gesprek mee en toetsen ze onze voorwaarden af.

Volgens die voorwaarden moet de klant wonen of verblijven in de gemeente of stad waar de winkel zich bevindt. Bovendien hanteert Solikoop een financiële richtgrens, gebaseerd op een menswaardig inkomen. Het gaat dan naast mensen die een leefloon ontvangen ook om tijdelijk werklozen, mensen met zeer lage inkomens en zo meer. Beantwoordt de persoon aan de voorwaarden? Dan kan de doorverwijzer bij ons een klantenkaart laten aanmaken en kan de nieuwe sociale klant in onze winkels aan verlaagde prijs boodschappen doen.”

Véél meer dan een solidaire buurtwinkel

Eind 2024 bedroeg de omzet van Solikoop 358.000 euro. De meest recente cijfers vinden we in het jaarverslag van 2023, toen genoten 2.417 mensen van de verlaagde prijzen en waren er 18.613 winkelbeurten, goed voor 279.136 verkochte producten. Ongeveer 75% van de klanten zijn sociale klanten, de overige 25% zijn solidaire klanten. “In onze winkels kan iedereen winkelen. Aan de kassa wordt via een klantenkaart de juiste prijs toegekend”, zegt Kirsten.

De winkels zijn ook meer dan winkels alleen. Je kan er gratis koffie of thee krijgen en andere klanten ontmoeten. Organisaties als Energiesnoeiers of lokale welzijnspartners stellen er zich voor aan klanten, en er zijn samenwerkingen met andere initiatieven zoals tweedehandsmarkten, een soepcafé en zo meer. En samen met de Circulaire Voedselhub, een initiatief van SAAMO dat voedseloverschotten van de afvalberg redt, is er ook een aanbod aan gratis voeding voor mensen die het financieel moeilijk hebben.

Onze winkels worden opengehouden door vrijwilligers, met de ondersteuning van een professionele medewerker.

Sociaal ondernemen

De partners kozen ervoor een coöperatie op te starten. “We brachten elk een startkapitaal aan en kregen er aandelen voor. Dat kwam bovenop de

“De juryprijs als Radicale Vernieuwers voelt als een waardering voor ons werk, en het bevestigt het geloof in het potentieel van solidair winkelen.”

startsubsidies van de provincie. Naast de A-aandelen van de stichtende leden, zijn er ook B-, C- en D-aandelen. D-aandelen zijn voorzien voor de financieel kwetsbare doelgroep en kosten vijf euro.”

Onze winkels zijn ook niet onze enige afzetmarkt. We organiseren ook professionele verkoop van groenten, fruit en andere producten aan lokale besturen, scholen, kinderdagverblijven en andere bedrijven. Nu is dat nog een relatief klein aandeel, met een omzet van zo’n 25.000 euro er jaar. Maar dat willen we doen groeien.”

Radicale Vernieuwer

De juryprijs als Radicale Vernieuwers is een erkenning voor de missie en realisaties van Solikoop. "Het voelt als een waardering voor ons werk, en het bevestigt het geloof in het potentieel van solidair winkelen. Het geeft ons extra steun om onze werking verder uit te rollen. Al is het maar omdat de prijs waardevolle contacten oplevert. We hebben er al een netwerkevent opzitten en de Sociale Innovatiefabriek zorgt voor 20 uur aan strategische begeleiding, én een professioneel team maakt een bedrijfsfilmpje over Solikoop. Dat is allemaal erg waardevol, want we hebben zeker de ambitie om

te groeien. We hoeven niet in elke gemeente van Vlaams-Brabant een kruidenier te openen, maar er zijn nog vragen en opportuniteiten in de provincie, zowel in regio Vilvoorde als in het Hageland. We zullen keuzes moeten maken. Sterke lokale partnerschappen zijn hierbij cruciaal."

www.solikoop.be

Ontdek alle 10 radicale vernieuwers op www.radicalevernieuwers.be!